

*Gjelder utvalgte markiser

SOLSKJERMING

Få solskjermingen din klar til sommeren!

- Skreddersydde løsninger
- Gratis befaring
- 15 års erfaring

ACsenteret
www.acsenteret.no

20%*

Auglundsveien 14 • Stavanger
Tlf: 51 88 55 80

LIVSGLEDE-PIONERER

STAVANGER side 2-3

ØYANE SYKEHJEM: Det var jo en fin farge! Aslaug Lie og Lone Koldby (til høyre) blar gjennom klesstativet. Koldby er primus motor for pionerprosjektet «Aktivitetsdosetten» som skal sørge for at aktiviteter og stimuli skal få like høy prioritet ved Stavangers sykehjem som det å gi medisin. (Foto: Anders Minge)

SANDNES

Amfi Vågen skal bli yngre

Side 6-7

KULTUR

Endelig får artisten blomstre

GIR UT PLATE: Jorunn Hodne.

Side 28

FOLK

Han tar ein kjangs

NUMUSIC-SJEF: Jo Gill Næss.

Side 14

DRØSET

Tjensvollkysset

FØRSTE KYSS: Jeg glemmer aldri mitt aller første kyss, jeg kaller det bare Tjensvollkysset. Det fikk jeg like ved Tjensvollkrysset, nærmere bestemt ute på Mosvatn-isen en sprengkald vinterdag, engang i 1950-årene, i samme tidsepoke som Hjallis var der.

Jo, jeg var fra Øvre Stokka, vi gikk på gamle Tjensvoll skole, flyttet deretter over til den nye, på Øvre Tjensvoll.

Derfor var det helt naturlig å oppsøke Mosvatnet en flott vinterdag, Store Stokkavatn lå nærmere, men var nok ikke lovlig ennå. Denne dagen, på Mosvatnet, hjalp jeg ei jente i to klasser over meg med å snøre skøyteskoene hennes og som takk for det fikk jeg et saftig kyss.

Et ekte Tjensvollkyss.

Det er altså ikke til å komme vekk ifra at jeg er en vaskeekte veteran når det gjelder å passere Madlaveien, i Tjensvollkrysset.

Før var Tjensvollkrysset et uhyre primitivt veikryss. Det var rett og slett et sted i Hetland kommune der Tjensvollveien krysset Madlaveien. Det var ikke noe mer å snakke om. Jeg husker ikke engang om vi snakket så mye om Tjensvollkrysset, det var iallfall ikke så hyppig brukt i dagligtalen som nå. Det var bare et sted som du måtte komme deg trygt over, gående, sykklende. Til alle årstider. For Tjensvollkrysset var det eneste aktuelle krysningspunktet mellom områdene mot Stokka, ved Lassaveien og enda lengre nordover og Mosvatnet, Øvre Tjensvoll.

Før var Tjensvollkrysset et uhyre primitivt veikryss.

Dagens Tjensvollkryss, det nye, er blitt mer utskjelt enn noe veikryss jeg kan huske.

Men er det rettferdig å angripe krysset på denne måten?

Det virker litt lettvent å gå løs på Tjensvollkrysset.

Så vidt jeg kan forstå er det Norges flotteste kryss for fotgjengere og syklistene.

Bilene har jo nok av flotte kryss. Hvorfor skal ikke en stakkars fotgjenger, en syklist, en rullestolbruker, eller en medborger med rullator, få lov til å passere et så flott kryss. Folk på søndagstur, veien mot friområdene, det fascinerende Mosvatnet, blir enda mer tillokkende med det flotte Tjensvollkrysset.

Jo, det ble litt dyrt. Men de ekstra kronene er bare blåbær mot annet overforbruk.

Vi har råd til et så flott Tjensvollkryss! Nå må tilflytterne, de som har ikke greie på det, slutte å mase om Tjensvollkrysset, plage oss som kjenner Tjensvollkryssets historie.

mano

Når en liten blomst er like

«Å leve er ikke nok. Solskinn, frihet og en liten blomst må man ha.» Aslaug Lie har nettopp plukket seg en hvitveis på sin rullestol-trilletur i hagen på Øyane sykehjem. Det passer jo perfekt til det vi her skal fortelle.

ELDREOMSORG

NY DOSETT: Nyheten er at Øyane sykehjem har utviklet en metode kalt «Aktivitetsdosetten» som sørger for at alle beboerne får være med på aktiviteter tilpasset deres individuelle interesser og behov. Visjonen er at «aktiviteter og stimuli skal få like høy prioritet som det å gi medisin.»

En instruksjonsbok (som også inneholder masse gode ideer) er laget, og levekårssjef Marit Bore oppfordrer alle sykehjemmene til å ta metoden i bruk.

Og det er fremst i denne boka at HC Andersens ord om «solskinn, frihet og en liten blomst» står som motto.

UTENFOR: Aktivitetsleder Lone Kolby og ergoterapeut Gro Finnvik Øpsen som står i spissen for de hele forklarer:

– Ved mange sykehjem foregår det ganske mye: Sangstunder, andakt, bingo osv. Men fellestilbudene når ikke fram til alle: Flere eldre blir sittende på rommene og holder seg mye for seg selv. Store deler av dagen går med til å sove.

De to fant ut at skulle de nå målet om å nå alle, måtte de begynne med å finne hva den enkelte liker best og minst: interessert i.

Ut på tur? Bake? Sneke? Lese avis? Lytte til musikk? Velværebade og manikyrt? En lang sjekkliste ble laget.

Når det var kartlagt, ble det laget en aktivitetsplan for hver enkelt for omtrent en måned framover om gangen.

Aslaug Lie for eksempel, liker å treffe gamle kjente. Onsdagskaféen er derfor en av de faste postene på hennes plan. Her treffer hun så vel barndomsvenninner som nabokona og andre kjente som ikke er beboere ved sykehjemmet.

– Og så spiser vi komler og alltid foregår det noe: Fra klessalg til konserter og gammeldans, forteller hun.

SE DER!: Aslaug Lie elsker å følge med på alt som spirer og gror. Ekstra kjekt er det å dele gleden med noen, her med

At hver enkelt beboer får gode opplevelser og får gjøre noe han/hun har lyst til, er like viktig som mat, medisiner, stell og pleie.

Marit Bore, levekårssjef

MORGENTRIM: Lett mosjon hver morgen før frokost, synes hun også gjør godt: – Da bøyer og strekker vi på fingrer, armer, skuldre, hode, nakke og bein og får fart på blodsirkulasjonen. Etterpå kjenner jeg meg bedre og mindre stiv, forteller hun.

Når sola varmer trives hun best ved å sitte ute på den lune terrassen og trille rundt i hagen:

– Jeg følger med på trærne dag for dag for å hvor langt våren har kommet. En fugl har reir i fuglekassen. Den glemmer seg i hekken og venter til «kysten er klar» før den flyr inn. Jeg håper der er fugleunger i reiret, smiler hun.

Aslaug Lie har hatt stor hage med stauder, kirsebær, stikkels-

EN LITEN BLOMST: Dagens nyplukkede i Aslaug Lies hender.

bær og rips. I kasser og bed i sykehjemshagen kjenner hun igjen flere av sine favoritter: Tulipaner, peoner, bergblom, roser, lavendel.

Krydderurter er plantet og reddiker sådd i høye kasser slik at rullestolbrukere lett kan komme til.

– Men nei, de spirer ikke ennå, konstaterer Aslaug Lie, og det er da hun oppdager den: Den ene hvitveisen. Den må hun bare plukke!

FORPLIKTENDE: Ordet aktivitetsdosetten er ikke tilfeldig valgt:

– I en travel sykehjemshverdag

viktig som en pille

ergoterapeut Gro Finnvik Øpsen.

NY GENSER?: Ikke særlig lett å dra til byen og handle når man er dårlig til bens. – Den er jo fin, hva? sier Lone Koldby, som er prosjektleder for «Aktivitetsdosetten».

blir det likevel lett slik at aktivitetene er det man lettest hopper over.

Det er aldri noen som sier at i dag har vi hatt det så travelt at vi ikke har hatt tid til å gi beboerne medisiner. Med vårt system sørger vi for at aktivitetene inngår som en viktig og forpliktende fast

del av jobben, forklarer Koldby.

Beboeren har en papirversjon av dosetten hengende på rommet sitt.

I vaktrommet henger den i en mappe, og den skrives inn i den enkeltes journal. Blir aktivitetene ikke utført, må det begrunnes i journalen.

Personalets interesser er også kartlagt:

– Det er jo kjekkest både for den gamle og for pleieren når de kan gjøre noe sammen som begge liker. Engasjement smitter, forteller Koldby.

– Tilbakemeldingene fra de ansatte er positive: De får gitt mer og har det kjekt selv. Alt glir lettere når den enkelte vet akkurat hva hun skal gjøre og når. Og ingen klager på at de har fått det mer travelt, legger Finnvik Øpsen til.

margunn.ueland@aftenbladet.no

■ PÅRØRENDE: – Når pårørende får se aktivitetsdosetten, sier de kanskje: «Jeg kan godt komme hver tirsdag ettermiddag og gå på tur med mannen min» eller «Jeg pleier å se Norske Talenter, så jeg kan komme og se det her med moren min». Mange synes det er kjekkere å komme når de har en fast oppgave, når de kan gjøre noe sammen. Det er ikke alltid like lett å sitte på rommet og få en samtale til å gli, sier Lone Koldby.

Slik oppleves fosterhjemmangelen fra innsiden

Barn skal i fosterhjem, og bruken av institusjoner skal ned. Ansatte i Bufetat som har ansvar for å rekruttere fosterhjem, føler presset. Og det er ikke den eneste bekymringen.

Elisabeth Risa tekst

PRESS: Opphopningen av barn som står uten plass i fosterhjem frustrerer barnevernansatte. 48 barn i Sør-Rogaland mangler plass i fosterhjem. Nina Knudsen, tillitsvalgt for fosterhjemstjenesten i Stavanger Bufetat, sier at hun merker presset når så mange barn står uten plass.

PRESS FOR Å FINNE NYTT HJEM

– 50 prosent av barna plasseres i eget nettverk, hos nær familie eller venner. Vi jobber alltid for å finne en match mellom fosterbarn og det nye fosterhjemmet. Men vi har et press på oss nå, ungene skal ut, og i mange tilfeller har ungene ventet lenge på et hjem. Vi har tydelige føringer på at liggetiden på institusjonene skal ned. Det kan være at plasseringene skjer fortere nå enn før, sier Knudsen.

BARNEVERNET SMULDRER OPP

– Barna skal i fosterhjem med den konsekvens at mangfoldet i institusjonene forsvinner. Det passer ikke for alle barn å plasseres i fosterhjem. Det er knyttet store bekymringer til de barna

som trenger noe mer. Unger med psykiatriproblemer, atferdsvansker og barn med omsorgsbehov blandes. Det er uheldig. Dessuten kveler anbudsrundene masse tid. Det går ut over bredde og kvalitet for barna. Vi ser også at institusjoner legges ned før en har nytt tilbud på plass, uheldig, mener Elin Lindberg Kjeldsen, yrkesfaglig ansvarlig for barnevernspedagogene i FO Rogaland.

VILKÅR FOR FOSTERHJEM

– Skal en gjøre jobben som fosterhjem attraktivt må lønnen heves, mener Nina Knudsen.

LANGT TIL LEDELSE OG BYRÅKRATI

– Bufetat er blitt svært byråkratisk med mange beslutningstakere. Etaten har blitt svært administrasjonstungt. Vi som jobber her opplever et voksende statlig byråkrati og at det er langt opp til beslutningstakerne i etaten, sier Nina Knudsen, tillitsvalgt for fosterhjemstjenesten i Bufetat, Stavanger.

PÅVIRKE

– Vi i FO var i utgangspunktet positive til at staten skulle overta ansvaret fra det fylkeskommunale barnevernet i 2004, det skulle resultere i et likere og bedre barnevern. Men den vendingen det nå har tatt kommer ikke barna først, det orienteres etter hvor og hvordan en kan spare penger. Nå skal det spares mest på det nivået som er nærmest ungene. Før kunne vi påvirke politisk når saker skulle til politisk behandling. Vi kunne snakke til politikerne, ta opp saker på en folkelig og skikkelig måte, sier Kari Østerhus.

– Nå er det barnevernet sin tur

BARNEVERNET: – Mange ulike interesser slåss om de store pengene og om ressursene. Men det går sjelden fakkeltog for barnevernsbarn. Nå har regjeringen sikret full barnehagedekning, men ikke

alle barn har et hjem. Nå er det barnevernets tur, mener Øyvind Håbrekke, stortingsrepresentant for KrF. Han etterlyser politisk vilje og handlekraft på vegne av fosterhjem og barnevernsbarn.

boform

prepare to be moved...

kielland

Madlaveien 50
Åpent 10-17 (15)
www.kielland-home.no